Tilapäinen yhteisö – intensiivinen oppimiskokemus

Miia Kosonen, TKI-asiantuntija, tutkimuskeskus Digitalia, Mikkelin ammattikorkeakoulu, erityisalana sosiaalinen media, tietojohtaminen ja tiedonhallinta

Ennen kylät kasvattivat lapsensa, mutta nyt voimme valita itse kylämme. Sosiaalisen median suurin arvo on sen kyvyssä kytkeä ihmiset toisiinsa yli aika- ja paikkarajojen. Avoimet verkostot ja yhteisöt ovatkin korvaamaton mahdollisuus uuden oppimiseen.

Neljänlaista verkkoyhteisöllisyyttä

Internetin läpimurron varhaisina vuosina 1990-luvulla puhuttiin *maailmankylästä*. Monen muun hype-ilmiön tavoin käsite oli hieman epäselvä. Maailma on aivan liian suuri ollakseen yksi kylä.

Se, mitä käsitteellä todennäköisesti haettiin, toteutuu nykyisin Internetin yhteisöissä: voimme luoda useita pieniä kyliä yli fyysisen maailman aika- ja paikkarajojen. Tavoitamme samoista asioista kiinnostuneet vertaisemme tarvittaessa vaikka pallon toiselta puolelta.

Pönkä ym. (2012) jakaa verkkoyhteisöllisyyden neljään pääryhmään ryhmän pysyvyyden ja sidosten lujuuden perusteella:

1. löyhä **tilapäinen verkosto**, esimerkiksi kampanjan tai seminaarin tapahtumavirta somessa
2. löyhä **pysyvä verkosto**, esimerkiksi verkko-oppimisen edistämiseen omistautunut Sometu-verkosto
3. tiiviimpi **tilapäinen yhteisö**, esimerkiksi tietyn kurssin verkkoympäristö
4. tiiviimpi **pysyvä yhteisö**, esimerkiksi jokin harrastusyhteisö tai vertaistukifoorumi.

Yhteisöllisyyden kokemukset ja tunne yhteenkuuluvuudesta ovat tunnusomaisia erityisesti kahdelle viime mainitulle tiiviimmälle yhteisölle. Aikaulottuvuudella on verkossa yllättävän vähän merkitystä. Jos yhdistävä tekijä on tarpeeksi tärkeäksi koettu ja emotionaalisesti vetoava, yhteisö voi muodostua jopa silmänräpäyksessä.

Vielä "maailmankylän" aikoihin verkkoyhteisöjä ylläpidettiin keskustelufoorumeilla, sähköpostilistoilla ja uutisryhmillä. Sosiaalinen media on laajentanut välineiden kirjoa, rikastanut sisältöjä ja madaltanut osallistumisen kynnystä. Samalla se on haastanut ihmisten huomion ja keskittymiskyvyn – siis itsensä johtamisen. Kaikkeen kiinnostavaan on mahdotonta lähteä mukaan. On tehtävä valintoja. Yhdellä ihmisellä voi olla vain muutama aktiivinen yhteisöjäsenyys.

Tästä syystä ajallemme tyypillisiä ovatkin tilapäiset yhteisöt. Ne ovat tehokasta käyttövoimaa uuden oppimiseen.

Kurssin opiskelijaryhmä esimerkkinä verkkoyhteisöstä

Omat opetuskokemukseni ovat erityisesti aikuis- ja täydennyskoulutuksista. Kurssin ympärille muodostuva ryhmä on tilapäinen, jopa intensiivinen yhteisö. Se sopii myös malliesimerkiksi kasvokkaisen ja virtuaalisen vuoropuhelusta. En ole näinä

vuosina kuullut yhdenkään aikuisopiskelijan sanovan, että verkko-opiskelu olisi ollut lannistavaa tai vaikeaa. Osallistujat yleensä tunsivat toisensa aiemmilta kursseilta. He tukivat toinen toistaan ja kannustivat eteenpäin.

Sosiaalinen media on ollut kiinteä osa kaikkea tekemistä

Kursseille on 10 vuoden aikana osallistunut kokeneita työelämän ammattilaisia, 10 - 60 hengen ryhmissä. Sosiaalinen media on ollut kiinteä osa kaikkea tekemistä. Vähintään mukana on ollut se perinteinen keskustelufoorumi, parhaimmillaan myös yhteistä työskentelyä wikissä, opitun reflektointia kurssiblogissa ja ongelmanratkaisua pikaviestimillä. Työtä ja osaamista se kuitenkin vaatii. **Opetus ei digitalisoidu itsestään vain siksi, että välineet olivat saatavilla. Se tulisi päättäjienkin muistaa.**

Mitä pienempi ryhmä, sitä enemmän osallistujat ovat saaneet kurssista irti. Suuremmilla ryhmillä aito kohtaaminen typistyy helposti tiedottamiseksi ja suorittamiseksi.

Verkko on käytössä 24/7 mutta meidän ei tarvitse olla

Lämpimimmät kiitokset olen vastaanottanut siitä, että kursseilla ohjattiin kokeilemaan uutta ja kannustettiin ulos omalta mukavuusalueelta. Käteen jäi aivan uudenlaisia eväitä ratkaista omassa työssä vastaan tulevia haasteita. Eräs osallistuja totesi, ettei hän ollut aiemmin osannut ajatellakaan, että sosiaalisesta mediasta on hyötyä johtajan työssä!

Perheellisistä aikuisopiskelijoista monet kirjautuivat kurssiympäristöön aamuyön tunteina viikonloppuisin – ja niin tein minäkin. Innostus ei tunne virka-aikoja eikä tuloksellisuus kellon tuijottamista. Ongelmat ratkaistaan välittömästi ja yhteisöllisesti. Kun on hiljaisempia aikoja ja ulkona on valoisaa, hyvää itsensä johtamista on nukkua päiväunet tai lähteä lenkille. Ja siellähän ne parhaimmat ideat syntyvät.

Lue lisää:

Hajautunut yhteistyö ja yhteisöllisen työkulttuurin eri muodot

Knowledge sharing in virtual communities

Sosiaalisen median opetuskäyttö

Muokattu lähteestä http://slideshare.net/hponka/sosiaalisen-median-yhteisllisyys-5350399, Harto Pönkä (2012)